

Haal meer uit de **ACTIE VOEDSELBANKEN**

Een praktische handleiding voor Lionsclubs

Een woord vooraf van de gouverneur

Beste Lionsvrienden,

Hoewel Vlaanderen het relatief goed doet in vergelijking met andere Europese regio's, zijn ook in onze regio de naakte cijfers in verband met armoede schrijnend. Meer dan 600.000 Vlamingen leven onder de armoedegrens en bijna 1 op 10 geboorten vindt plaats in een kansarm gezin. In sommige gemeenten wordt 15% van de kinderen geboren in een kansarm gezin!

Kansarmoede is een complex probleem dat een geïntegreerd beleid vergt dat meerdere domeinen beslaat. Op langere termijn kan slechts vooruitgang worden geboekt door de problemen op een structurele manier aan te pakken. Tegelijkertijd kunnen we niet blind blijven voor de acute noden op korte termijn. Met de kansarmoedecijfers in gedachten is het essentieel dat wij ons als Lions eveneens in voldoende mate richten op het lenigen van de onmiddellijke basisnoden.

Door actief mee te werken aan de Actie Voedselbanken kunnen wij een bestaand en succesvol initiatief nog succesvoller en efficiënter maken. Dankzij de steun van vele Lionsclubs bracht de Actie in 2013, in samenwerking met Delhaize, 681.000 euro op, hetgeen toeliet om 596 ton voedsel aan te kopen.

Hoeft het derhalve nog herhaald te worden dat Actie Voedselbanken "core business" is of zou dienen te zijn voor elke Lionsclub?

Deze praktische handleiding bevat informatie die jullie moet toelaten om van de Actie Voedselbanken 2014 een nog groter succes te maken. De clubs die reeds ten volle geëngageerd zijn vinden in deze handleiding nuttige tips om hun lokale actie verder te dynamiseren. Bij de nog steeds niet overtuigde clubs zal misschien het vonkje ontbranden dat voor voldoende motivatie zorgt om zich voortaan ook achter de Actie te scharen.

Ik bedank jullie allen alvast voor de inzet die jullie jaar na jaar aan de dag leggen en ben er van overtuigd dat ons District ook in 2014 het goede voorbeeld zal geven.

Héél genegen,

Caroline Vanwynsberghe
Jullie G.O. 2013-2014

Voedselbanken als organisatie– Een overzicht

De oorsprong van Voedselbanken ligt in de Verenigde Staten (1967). Vandaar vond de idee zijn weg naar Canada en naar Europa. Momenteel zijn er in 17 Europese landen 218 Voedselbanken operationeel. In België werd de eerste Voedselbank opgericht in 1986. Voor het ogenblik zijn er 9 lokale Voedselbanken, gegroepeerd in de Belgische Federatie van Voedselbanken, (<http://www.voedselbanken.be/bkaNL/bka1000N.htm>) die zelf lid is van de Europese Federatie van Voedselbanken.

De Voedselbanken stellen zich als doel de honger en de voedselverspilling te bestrijden, door voedseloverschotten in te zamelen en ze gratis ter beschikking te stellen van minderbedeelden.

Kostenloosheid

Alle voedseloverschotten, of ze nu afkomstig zijn van de voedingsindustrie, of van de grootdistributie, of van veilingen, of van de Europese Unie, of van het groot publiek, dienen gratis verkregen te worden. Alle eetwaren die aan de minderbedeelden gegeven worden moeten ook gratis zijn.

Kwaliteit

De Voedselbanken dienen er voor te zorgen dat de producten die ze uitdelen volledig beantwoorden aan de gezondheidsnormen. Hiertoe controleren ze alle binnenkomende goederen, eerbiedigen ze de uiterste gebruiksdatum, zorgen ze ervoor dat de koudeketen niet onderbroken wordt en eisen zij dat de aangesloten verenigingen dezelfde normen en regels toepassen.

Organisatie en logistiek

De structuur van de Voedselbanken is vergelijkbaar met die van een distributiebedrijf. De bevoorrading gebeurt op twee niveaus.

1. Nationaal

De Belgische Federatie van Voedselbanken baat volgende drie bevoorradingsbronnen uit:

- de **voedseloverschotten** van belangrijke voedselproducenten en grote distributieketens
- de interventiestocks van **de Europese Unie**
- de belangrijke voedselinzamelingsacties waarbij het **grote publiek** betrokken wordt.

Al dit aldus ingezamelde voedsel wordt onder de lokale Voedselbanken verdeeld naar rato van het aantal minderbedeelden dat iedere Voedselbank helpt. Zo kan men werkelijk spreken van **nationale solidariteit**.

2. Lokaal

Elke lokale Voedselbank zamelt ook zelf voedsel in bij lokale supermarkten, industriële bakkerijen, fruit- en groenteveilingen, cateringbedrijven. Vaak betreft het hier producten die een snelle verdeling vergen.

Elke Voedselbank beschikt over een opslagplaats en verzekert er:

- de goederenbehandeling
- het sorteren en de opslag
- de kwaliteitscontrole
- het in stand houden van de koudeketen
- het stockbeheer.

De rol van het distributienetwerk

Voedsel ingezameld door de Voedselbanken wordt bezorgd aan honderden caritatieve verenigingen in heel België. Met de eetwaren die ze van de Voedselbanken krijgen stellen ze voedselpakketten samen of bereiden ze maaltijden voor in sociale restaurants. De verenigingen van dit uitgebreid distributienet zijn van zeer uiteenlopende aard:

- erkende sociale centra
- opvangtehuizen voor kinderen en adolescenten of voor mannen en vrouwen zonder inkomsten
- hulpcentra in wijken, steden en op het platteland
- sociale restaurants

Elke vereniging sluit met de Voedselbank een overeenkomst af waarbij ze zich engageert om het gratis verkregen voedsel niet te verhandelen, de voorziene regels voor de opslag en de bewaring der goederen (passende infrastructuur, hygiëne,...) na te leven, de verdeling goed te organiseren en de minderbedeelden die ze helpen een sociale begeleiding te geven

Vrijwilligerswerk

De Voedselbanken worden gerund door onbezoldigde vrijwilligers en via verenigingen van verschillende levensbeschouwelijke aard.

Iedereen die voor de Voedselbanken werkt doet dit op vrijwillige basis en gratis. Het gaat om magazijnbedienden, chauffeurs, verantwoordelijken voor opslagplaatsen, of kwaliteitscontrole, of voor bevoorrading en om enkele administratie medewerkers. Sommigen onder hen oefenen nog een beroep uit, meestal zijn het echter gepensioneerden. Maar allen stellen zij hun knowhow, hun ervaring en bekwaamheid ter beschikking. Met zijn allen zijn het er ongeveer 215 verdeeld onder de Belgische Federatie van Voedselbanken en de lokale Voedselbanken.

Ongeveer alles gebeurt gratis

Zoals andere bedrijven hebben de Voedselbanken diensten belast met de bevoorrading, de logistiek, de distributie en de administratie, maar zij kopen niets en zij verkopen niets

Niettemin, hoewel iedereen er als onbezoldigde vrijwilliger werkt, zijn er belangrijke exploitatiekosten: het huren van gebouwen, het transport, het stockeren, de goederenbehandeling, het verbruik van gas, water en elektriciteit, de verzekeringen en de onontbeerlijke investeringen, dit alles kost geld! Deze werkingskosten belopen ongeveer 0,10 EUR per kilo verdeeld voedsel en vermits er meer dan 12 miljoen kilo voedsel verdeeld wordt per jaar, is de rekening van de vereiste financiële middelen snel gemaakt!

Daar Voedselbanken praktisch geen enkele subsidie ontvangen worden al deze werkingskosten gefinancierd door privé giften.

Lionsclub België en Voedselbanken

Voedselbanken vzw en Lions zijn twee verschillende organisaties met een gelijklopend doel: humanitaire noden lenigen en kansarmen in onze samenleving de mogelijkheid geven zich behoorlijk te voeden. De samenwerking met Lionsclub België is slechts één actie onder de vele dagelijkse activiteiten van Voedselbanken vzw. In Vlaanderen is District 112A de belangrijkste "facilitator" van de actie Lionsactie Voedselbanken. Daarbij wordt vooral samengewerkt met Delhaize.

In verband met Delhaize dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de winkels die door Delhaize zelf worden uitgebaat (Super Delhaize) en deze die worden uitgebaat door een zelfstandige gerant (AD en Proxy). Met betrekking tot deze laatste is de relatie met de gerant van primordiaal belang. Zij beslissen immers zelf of ze met de actie willen meewerken. Dit thema wordt verder behandeld onder het hoofdstuk "De actie in praktijk".

De acties in ons District worden qua logistiek gecoördineerd door provinciale verantwoordelijken. Dit zijn Christiaan De Bruyn (LC Dendermonde) voor Oost-Vlaanderen en Serge Skatchkoff (LC Kortrijk) voor West-Vlaanderen. De districtsverantwoordelijke is Marc Temmerman (LC Geraardsbergen).

In 2013 bracht de actie in ons District 681.702 euro op, een merkbare stijging in vergelijking met 2012. Deze opbrengst zal toelaten om ongeveer 600 ton voedsel aan te schaffen aan groothandelsprijzen. In 2012 hebben meer dan 120.000 begunstigden voedselhulp ontvangen.

De Actie Voedselbanken in praktijk

Alles begint met **de juiste motivatie**. Uiteindelijk zijn er geen objectieve redenen te bedenken waarom een club niet zou deelnemen aan de actie. Immers, de nood aan voedselhulp blijft zeer hoog en de aard van de actie past perfect bij de essentie van het Lionisme. Met andere woorden, voor Lions is Voedselbanken "core business".

De actie loopt steeds gedurende de tweede of derde week van oktober. **De actie 2014 loopt van 16 tot 22 oktober.** Daar het Lionswerkingsjaar pas aanvangt in september dienen dus reeds vóór de zomervakantie de nodige afspraken te worden gemaakt.

Rol van de clubvoorzitter

- Breng de actie ter sprake op een clubvergadering in mei (of begin juni ten laatste) en hernieuw samen met de leden jullie engagement. Indien de club niet heeft deel genomen aan de vorige acties, bespreek de noodzaak van voedselhulp en tracht een aantal leden te vinden die bereid zijn actief mee te werken
- Stel een verantwoordelijke aan voor de actie en informeer de provinciale coördinator
- Zorg ervoor dat ook de eerste ondervoorzitter, die voorzitter zal zijn op het moment van de actie, zich engageert

Rol van de clubverantwoordelijke

- Neem begin september contact op met de provinciale coördinator om je op de hoogte te stellen van de timing en modaliteiten voor de komende actie
- Ga voldoende vooraf kennis maken met de directeur of gerant van de Delhaizewinkel(s) die je bij de actie wil betrekken. Indien het een AD Delhaize betreft is het belangrijk dat hij/zij zich engageert om de resultaten van de actie achteraf mee te delen. Dit is nodig daar de boekhouding van elke AD Delhaize op zichzelf staat en niet is geïntegreerd in de boekhouding van Delhaize.

- Een paar weken voor de actie zal de provinciale coördinator u een aantal documenten en materiaal bezorgen die nuttig zijn om de actie optimaal te laten verlopen. Dit omvat onder andere:
 - Een brief om aan de directeur van de Delhaize te overhandigen. Deze bevat tevens een machtiging die bevestigt dat de clubverantwoordelijke mag optreden voor de actie
 - Tips en informatie voor de vrijwilligers
 - Een uurrooster ten behoeve van de planning (welke vrijwilligers dienen waar en wanneer present te zijn)
 - Badges
 - Fluovestjes
 - Lionaffiches
- Indien u van sommige soorten materiaal meer wenst te ontvangen dient u dit tijdig bij de provinciale coördinator aan te vragen (wacht niet tot de laatste dagen voor de actie!)
- Rekruteer tijdig de vrijwilligers! Ten einde over voldoende manschappen te kunnen beschikken dient men zich niet noodzakelijk te beperken tot clubleden. Met een beetje overtuigingskracht kunnen ook derden worden gemotiveerd om deel te nemen (familie, burens, vrienden).
- Een mogelijk bron die vaak onderbenut is zijn leden van de caritatieve verenigingen die hulp ontvangen van Voedselbanken. Vraag aan je provinciale verantwoordelijke of en hoe een lijst van verenigingen kan bekomen worden voor het werkingsgebied van jouw club. Contacteer deze verenigingen eveneens tijdig!
- Zorg tevens voor reserve-vrijwilligers ten einde afzeggingen te kunnen opvangen
- Vrijwilligers dienen goed te worden gebriefd over hun rol en hoe deze best te vervullen. Hierbij dient er worden op gewezen dat het niet volstaat de voedselwaardebonnen uit te delen. Bij de overhandiging van bons aan binnenkomende klanten dient kort te worden uiteengezet waarover het gaat en hoe de bons aan te wenden.
- Zorg ervoor dat uw recruten over uw telefoonnummer beschikken en dat jij hun nummers kent
- Indien het aantal vrijwilligers niet toelaat om een permanente aanwezigheid te verzekeren gedurende de ganse duur van de actie dient de voorrang te worden gegeven aan donderdag, vrijdag en zaterdag (eveneens zondagvoormiddag voor bepaalde ADs en Proxys)
- Zorg voor voldoende zichtbaarheid bij de ingang van de winkel
- Tijdens de actie spring je af en toe eens binnen in de winkel als teken van steun. Je kan hen ook uiteraard bellen en informeren naar hoe de zaken gaan
- Indien er een tekort zou ontstaan van waardebons dient de provinciale verantwoordelijke te worden gecontacteerd
- Zorg dat je weet hoeveel je actie heeft opgebracht en deel dit mee aan allen die hun medewerking hebben verleend. Dit kan best samen met een dankwoordje.

Het maximum halen uit de actie

Voor clubs die het echt menen met de actie bestaan velerlei manieren om maximum rendement te halen uit hun inspanningen. Wat volgt zijn een aantal ideeën die voor een groot deel betrekking hebben op het creëren van visibiliteit voor de actie.

- Affiches met Lionslogo zijn beschikbaar. De wijze waarop deze kunnen opgehangen worden dient te worden afgesproken met de winkeldirecteur.
- Op de plaats waar de waardebons worden uitgedeeld kan een kleine stand worden opgezet, bijvoorbeeld bestaande uit een kleine toog en/of een "roll-up" met het Lionslogo of uw opdruk naar wens. Er is een ruim aanbod van firma's waar deze roll-

ups kunnen worden besteld.. Dergelijke roll-ups zijn een goede investering voor een club daar ze ook bij andere clubactiviteiten kunnen worden ingezet.

Een voorbeeld

- Zorg ervoor dat uw vrijwilligers de fluo-vestjes dragen voorzien van de badge
- Indien de directeur/gerant het toestaat kan een extra vrijwilliger met vestje zich opstellen ter hoogte van de kassa's ten einde de klanten op een zachte wijze te herinneren aan de actie.

Wees creatief

Vele clubs slagen erin hun actie extra dynamiek te geven door creatief te zijn. Een paar voorbeelden:

- Een club in West-Vlaanderen organiseerde vorig jaar een tombola onder de klanten van Delhaize en dit met groot succes.
- Andere clubs houden het bij eenvoudige zaken zoals het uitdelen van ballons ten einde de zichtbaarheid van en de aandacht voor de actie te verhogen
- In zone A11 heeft de zonevoorzitter de ambitie om van de actie een zoneproject te maken

Het hoeft geen betoog dat met een klein beetje extra creativiteit de efficiëntie van de geleverde inspanningen kan worden verhoogd en de eigen motivatie wordt versterkt.

Nazorg

- Spreek af met de winkeldirecteur hoe achteraf de opbrengst van de actie kan geafficheerd worden ten einde de klanten te danken voor hun bijdrage
- Geef indien nodig feedback aan de provinciale coördinator omtrent wat goed heeft gewerkt en wat nog voor verbetering vatbaar is